

3/2024. (XI. 20.) Magyarországi Református Egyház zsinati szabályrendelet

az új gondo- zó egyházközség létrehozatala, valamint a meglévő gondo- zó egyházközséghez csatlakozás szabályairól

PREAMBULUM

(I) Az egyházi életünk és gyülekezeteink szolgálatában évtizedek óta megoldatlan a jelentősen megfogyatkozott létszámú, anyagi teherviselésük meggyengülése miatt a hagyományos egyházközségi formákban többé megmaradni nem képes egyházközségek újjászervezése, ezen református közösségek megmaradásához és egyben tartásához szükséges jogi keretek megteremtése. Korábban erre a missziói egyházközségi forma kínálkozott, mely nyilvánvaló önellentmondás, hiszen annak a közösségnek, mely fogyóban van, nem a missziói jellege erősödik.

(II) A gondo-
zó egyházközség, mint új egyházközségi forma bevezetése egyenrangúvá teszi azoknak a településeknek a református közösségeit, melyek egyfajta társulást létrehozva alkotnak egységet, közös presbitériummal és a püspök által kinevezett lelkipásztorral vagy lelkipásztorokkal. A gondo-
zó egyházközségek esetében nem a legerősebb egyházközség és a szórvánnyá vált környező gyülekezetek viszonya határozza meg a szolgálatot, hanem a területileg összetartozó települések reformátusai kölcsönösen támogatják egymást a váltakozó helyszíneken zajló közös gyülekezeti élet kialakításában, az egyházkerület és az egyházmegye lelki és anyagi támogatása mellett.

(III) A Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényének 19. § d) pontja és 23. §-a bevezette a gondo-
zó egyházközségi formát és rögzítette annak fő jogi ismérveit, megteremtve ezzel az új egyházközségi forma gyakorlatba ültetésének jogalapját.

(IV) A fenti célokra figyelemmel ezen jogi keretek között a gondo-
zó egyházközségek létrehozására és működtetésére vonatkozó részletszabályok meghatározása érdekében a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényében meghatározott belső szabályozási rendben a Zsinat a következő szabályrendeletet alkotja:

I. FEJEZET

ÚJ GONDOZÓ EGYHÁZKÖZSÉG LÉTREHOZATALÁNAK KÖZÖS SZABÁLYAI

1. Új gondo- zó egyházközség létrehozatalának kezdeményezése

1. § Új gondo-
zó egyházközség alapítása két vagy több, azonos egyházmegyén belül fekvő, nem gondo-
zó egyházközség egyesülésével lehetséges, amelyben legalább egy érintett egyházközség (az egyházközség településének közigazgatási területét figyelembe véve) határos legalább egy másik érintett egyházközséggel.

2. § A gondo-
zó egyházközség létrehozását az érintett egyházközség közgyűlése, vagy az egyházmegye elnöksége kezdeményezi.

3. § (1) A gondozó egyházközség alapításának egyházközségi közgyűlés általi kezdeményezése céljából az érintett egyházközség választói névjegyzékébe felvett teljes jogú egyháztagok 10%-a indítványozhatja az érintett egyházközség elnökségénél, vagy annak hivatalban lévő tagjánál az egyházközség közgyűlésének összehívását.

(2) A közgyűlést az indítvány kézhezvételét követő harminc napon belüli időpontra az érintett egyházközség elnöksége hívja össze, ennek elmulasztása esetén az összehívásról az egyházmegye elnöksége gondoskodik. A közgyűlés helyét és idejét a megelőző két vasárnapon a szószékről és a helyben szokásos módon ki kell hirdetni. A közgyűlés nyílt szavazással, egyszerű többséggel dönt, határozatát a közgyűlés napját követő napon a helyben szokásos módon közzé kell tenni és a következő vasárnapon szóban is ki kell hirdetni.

(3) A közgyűlés döntéséről az érintett egyházközség elnöksége a döntést követő nyolc napon belül írásban tájékoztatja az egyházmegye elnökségét.

(4) Ha a közgyűlés a gondozó egyházközség létrehozásának kezdeményezéséről dönt, az egyházközség elnöksége a 8. § (1)-(2) bekezdés szerint jár el.

4. § Amennyiben a kezdeményező az egyházmegye elnöksége, a kezdeményezését az érintett egyházközség elnöksége útján az érintett egyházközség presbitériuma részére, ennek hiányában az érintett egyházközség közgyűlése részére küldi meg.

5. § A gondozó egyházközség létrehozására irányuló kezdeményezés tartalmazza:

- a) a gondozó egyházközség létrehozásának okait,
- b) az érintett egyházközségek (jogelőd) nevét, székhelyét,
- c) a létrehozni kívánt gondozó egyházközség (jogutód) nevére és székhelyére vonatkozó javaslatot,
- d) a gondozó egyházközség létrehozásának napjára vonatkozó javaslatot (jogutódlás napja), amely egyben a vagyonmérleg-, és vagyonleltár-tervezet fordulónapja, és amely nem lehet korábbi, mint az egyházmegyei közgyűlés gondozó egyházközség létrehozataláról szóló határozathozatalának napját követő naptári hónap első napja.

6. § A kezdeményezés egyházmegyei közgyűlés elé terjesztéséhez az érintett egyházközség presbitériumának, presbitérium hiányában az egyházközség közgyűlésének az előzetes támogató döntése szükséges.

2. Az egyházközség előzetes döntése

7. § Ha a kezdeményező az egyházmegye elnöksége, a kezdeményezés kézhezvételét követő harminc napon belüli időpontra az érintett egyházközség elnöksége az érintett egyházközség presbitériumát, ennek hiányában az egyházközség közgyűlést a kezdeményezésről való előzetes döntéshozatal céljából összehívja.

8. § (1) Ha a kezdeményező az egyházközség közgyűlése, a közgyűlést követő harminc napon belül az egyházközség elnöksége a presbitériumot tájékoztatja és a 7. § szerint a presbitérium ülését összehívja.

(2) Ha a kezdeményező az egyházközség közgyűlése és az egyházközségnek nincs szabályszerűen megválasztott presbitériuma, az nem működik, vagy a feladatai ellátására nem képes, az egyházközség közgyűlésének a kezdeményezésről hozott 3. § (3)-(4) bekezdése szerinti döntését a 6. § és 9. § (1) bekezdés szerinti előzetes döntésnek kell tekinteni. Ebben az esetben a közgyűlés döntésére a 9. § (2) bekezdés a) pont kivételével a 9. § (2), (4)-(5) bekezdéseit, valamint a 10. § rendelkezéseit alkalmazni.

9. § (1) Az egyházközség presbitériuma, ennek hiányában közgyűlése (továbbiakban: előzetes döntés meghozatalára jogosult szerve) nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel dönt, döntésével a gondozó egyházközség létrehozására irányuló kezdeményezést támogatja vagy elveti.

(2) A döntést a meghozatala napját követő napon az érintett egyházközségben a helyben szokásos módon közzé kell tenni és a következő vasárnapon szóban is ki kell hirdetni. A döntésről az érintett egyházközség elnöksége a döntést követő nyolc napon belül írásban tájékoztatja az egyházmegye elnökségét.

10. § (1) A kezdeményezést elutasító döntéssel szemben

a) az érintett egyházközség választói névjegyzékében szereplő teljes jogú egyháztag, valamint az érintett egyházközség tisztségviselője a 9. § (2) bekezdés szerinti kihirdetést,

b) ha a kezdeményező az egyházmegyei elnökség, úgy az egyházmegyei elnökség a 9. § (2) bekezdés szerinti tájékoztatás kézhezvételét

követő nyolc napos jogvesztő határidőn belül indoklással ellátott kifogással élhet.

(2) A kifogást a kézhezvételt követő nyolc napon belül

a) az egyházmegye elnöksége bírálja el, ha annak előterjesztője az érintett egyházközség egyháztagja, illetve tisztségviselője,

b) az egyházkerület elnöksége bírálja el, ha a kifogás előterjesztője vagy a 2. § szerinti kezdeményező az egyházmegye elnöksége.

(3) A kifogást elbíráló döntést indokolni kell.

(4) A kifogást elbíráló döntést a kifogást előterjesztővel, valamint az érintett egyházközség presbitériumával, ennek hiányában – az egyházközség elnöksége útján – a közgyűléssel közölni kell. A kifogást elbíráló döntéssel szemben jogorvoslatnak helye nincs. A kifogásnak helyt adó döntést ismételt döntéshozatalra az egyházközség döntéshozó szerve elé kell terjeszteni. Az így megismételt eljárásban hozott, kezdeményezést elutasító döntéssel szemben további kifogásnak nincs helye.

11. § (1) A kezdeményezést támogató döntéssel szemben jogorvoslatnak helye nincs.

(2) A támogató döntés érvénytelenné válik, ha a meghozatalát követő hat hónap alatt a többi érintett egyházközség nem hozza meg a gondozó egyházközség létrehozatalát támogató döntést.

(3) A presbitérium a támogató döntésben

a) az 5. § c) és d) pontjaiban foglaltakról eltérő javaslatot tehet, azonban javaslatát indokolni köteles;

b) kiválasztja a saját presbiterei, ennek hiányában saját választói névjegyzékében lévő teljes jogú egyháztagjai közül azt a legalább egy főt, akit a gondozó egyházközség presbitériumának megválasztásáig tartó átmeneti időszakban eljáró megbízott presbitériumba delegál;

c) felkéri az egyházközség elnökségét

ca) az átalakulási terv,

cb) az egyházmegyei közgyűlési döntéshozatalhoz, illetve az egyesüléshez az állami vagy egyházi jogszabály által meghatározott, vagy az egyházmegyei elnökség, vagy egyházmegyei közgyűlés által meghatározott iratok, valamint

cc) a jövőbeni működést, gazdálkodást rendező szabályzat elkészítésére és

cd) a 12. § szerinti feladatok ellátására.

(4) Az átalakulási terv magában foglalja az érintett egyházközség jogutódlás napjára, mint fordulónapra elkészített vagyonmérleg-tervezetét és az azt alátámasztó vagyonleltár-tervezetet, továbbá mindazon szempontokat, körülményeket, amelyek az átalakulási döntés meghozatalának megkönnyítése, a döntéshozó szerv ülésének előkészítése érdekében szükségesek. Az átalakulási terv elkészítésével az egyházmegyei számvevő is megbízható.

12. § (1) A 11. § (3) bekezdés c) pontja szerinti iratokat véleményezésre és előzetes jóváhagyásra meg kell küldeni az egyházmegye elnöksége részére. Amennyiben az átalakulási tervet nem az egyházmegye számvevője készítette, az egyházmegye elnöksége az átalakulási tervet az egyházmegyei számvevő útján ellenőrzi, aki az átalakulási terv kiegészítését, módosítását, további információ megadását kérheti. Az egyházmegyei elnökség véleményében foglaltakat és az egyházmegyei számvevő kéréseit az egyházközség – a 11. § (3) bekezdés b) pontja szerint felkért személy útján – köteles teljesíteni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előzetes egyházmegyei elnökségi jóváhagyást követő harminc napon belül a kezdeményezést a támogató döntéssel és a 11. § (3) bekezdés c) pontjában meghatározott iratokkal együtt fel kell terjeszteni az egyházmegye elnökségéhez. Az egyházmegye elnöksége a beérkező felterjesztések alapján elkészítteti a jogutód nyitómérlegét és -leltárát.

13. § (1) A 12. § (2) bekezdés szerinti felterjesztést követően az egyházmegyei közgyűlés döntéséig az egyházközség, annak illetékes szerve, képviselője

- a) a támogató döntését nem vonhatja vissza és nem módosíthatja,
- b) új szerződést nem köthet, meglévő szerződéseit nem módosíthatja,
- c) új kötelezettséget nem vállalhat, a meglévő kötelezettségeit nem teheti terhesebbé.

(2) Az egyházmegyei közgyűlés gondozó egyházközség létrehozataláról szóló határozata meghozatalát követően az (1) bekezdésben meghatározottaktól eltérő döntések meghozatalához az egyházmegye elnökségének előzetes hozzájárulása szükséges, a döntésnek tartalmaznia kell, hogy az a hozzájárulással válik hatályossá. A döntéshozó a hatálytalanság fegyelmi és anyagi jogkövetkezményeiért felelősséggel tartozik.

3. Az egyházmegyei közgyűlés döntése

14. § (1) A gondozó egyházközség létesítésére vonatkozó felterjesztést a jogutód nyitómérlegével és -leltárával együtt az egyházmegye elnöksége valamennyi érintett egyházközség támogató döntésének kézhezvételét követően az egyházmegye közgyűlésének soron következő ülésére döntéshozatalra beterjeszti.

(2) A gondozó egyházközség létesítésére vonatkozó kezdeményezés akkor terjeszthető az egyházmegyei közgyűlés elé döntéshozatalra, ha azt valamennyi érintett egyházközség támogatja.

(3) Amennyiben az első érintett egyházközség támogató döntése meghozatalát követő hat hónapon belül nem kerül valamennyi érintett egyházközség támogató döntése az egyházmegye elnökségéhez felterjesztésre, a gondozó egyházközség létesítése iránti eljárást eredménytelennek kell tekinteni. Erről az érintett egyházközségeket az egyházmegyei elnökség tájékoztatja. Az eredménytelenség nem zárja ki, hogy a gondozó egyházközség létesítését támogató egyházközségek az eljárást az átalakulást nem támogató egyházközségek kizárásával újra indítsák, amennyiben annak feltételei fennállnak. Ebben az esetben a kezdeményezésről ismét dönteni és a felterjesztett iratanyagot megfelelően módosítani szükséges.

15. § (1) Az egyházmegyei közgyűlés határozatában nyílt szavazással, egyszerű többséggel dönt a gondozó egyházközség jogutódlás napjával történő megalakulásáról, vagy annak elutasításáról. Az egyházmegyei közgyűlés a megalakulásról döntő határozatában az 5. § c)-d) pontjában foglaltaktól indokolt esetben eltérhet. Az egyházmegyei közgyűlés a kezdeményezésben résztvevő egyházközségek körét nem módosíthatja.

(2) A megalakulásról szóló döntésben

a) megállapítja a gondozó egyházközséggé alakuló egyházközségek (jogelőd) nevét és székhelyét,

b) meghatározza a gondozó egyházközség (jogutód) nevét és székhelyét,

c) elfogadja a 11. § (3) bekezdés c) pont szerinti iratokat,

d) meghatározza azt a napot, amelyen a gondozó egyházközséggé alakuláshoz fűződő joghatások beállnak (jogutódlás napja), amely azonban nem lehet korábbi, mint az egyházmegyei közgyűlés határozathozatalt követő naptári hónap első napja,

e) javaslatot tesz a területileg illetékes egyházkerület püspöke részére a gondozó egyházközség lelkipásztorának személyére,

f) meghatározza a gondozó egyházközség presbitereinek számát, amely érintett (jogelőd) egyházközségenként legalább egy fő. A presbiterek száma hatnál kevesebb nem lehet.

16. § Az egyházmegye elnöksége az egyházmegyei közgyűlés döntéséről a meghozatalát követő nyolc napon belül tájékoztatja az egyházközség elnökségét, ennek hiányában a presbitériumot, valamint a felettes egyházkerületi elnökséget. A döntést valamennyi érintett egyházközségben, a soron következő istentisztelet alkalmával ki kell hirdetni és a határozatot a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

4. Presbiter, főgondnok, gondnok

Presbiterválasztás kitűzése, átmeneti időszakra megbízott presbiterek

17. § (1) Az egyházmegyei közgyűlés döntését követő harminc napon belül az egyházmegye elnöksége kitűzi a presbiterválasztást, meghatározza annak helyét és időpontját, továbbá az általános szabályok szerint felkéri a jelölési, választási és szavazatszámllói feladatokat ellátó bizottság tagjait.

(2) Az egyházmegye elnöksége az egyházmegyei közgyűlés döntését követő harminc napon belül a gondozó egyházközség működőképességének biztosítása végett a gondozó egyházközség megalakulásától a presbiterek (1) bekezdés szerinti megválasztásáig tartó átmeneti időre a jogelőd egyházközségek által a 11. § (3) bekezdés b) pontja szerint javasolt személyek közül az egyházmegyei közgyűlés 15. § (2) bekezdés f) pontja szerinti döntésében foglalt számú, de legalább valamennyi jogelőd egyházközségből egy-egy főt a gondozó egyházközség megbízott presbiterének megbíz. A megbízott presbiterek maguk közül megválasztják a megbízott főgondnokot és gondnokot, szintén az (1) bekezdés szerinti választásig tartó időre.

(3) A megbízott presbiterek, megbízott főgondnok és gondnok a gondozó egyházközség megalakulásától az (1) bekezdés szerinti presbiterválasztásig terjedő időre teljes jogkörrel és felelősség mellett ellátják a presbitérium, főgondnok és gondnok egyházi jogszabályokban meghatározott feladatait.

18. § A püspök az egyházmegyei közgyűlés határozatának kézhezvételét követően, a jogutódlás napjával kezdődő hatállyal kinevezi a gondozó egyházközség lelkipásztorát, és szükség esetén beosztott lelkészét.

19. § (1) A jogutódlás napjával a jogelőd egyházközség megszűnik, jogai és kötelezettségei a gondozó egyházközségre, mint általános jogutódra szállnak át.

(2) A jogutódlás napjával a jogelőd egyházközség választott tisztségviselői jogviszonyai megszűnnek.

(3) A jogelőd egyházközség elnöksége, ennek hiányában a presbitériuma köteles a jogutódlás napját megelőző napig az egyházközség vagyonát tételes elszámolás mellett a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló törvény szerint átadni.

(4) A jogutódlás a jogelőd egyházközségekkel szembeni követeléseket nem teszi lejárttá, azokért a gondozó egyházközség általános jogutódként felel.

20. § (1) A gondozó egyházközség gazdálkodását az egyházmegye elnöksége felügyeli, az iratokba betekinthez, arról másolatot kérhet, az egyházközség tisztségviselőitől információt kérhet, akik kötelesek azt határidőben megadni, továbbá elrendelheti az egyházközség gazdálkodásának átvilágítását, illetve könyvvizsgálatát.

(2) A klenódiumok biztonságos őrzési helyéről a gondozó egyházközség presbitériuma köteles gondoskodni.

II. FEJEZET

A GONDOZÓ EGYHÁZKÖZSÉGHEZ CSATLAKOZÁS SZABÁLYAI

21. § (1) A gondozó egyházközséggel azonos egyházmegyében lévő, vele (az egyházközség településének közigazgatási területét figyelembe véve) határos egyházközség jogosult a már megalakult gondozó egyházközséghez való csatlakozásra.

(2) A gondozó egyházközséghez csatlakozásra az új gondozó egyházközség létrehozatalának szabályai – ezen fejezetben foglalt eltérésekkel – megfelelően irányadók azzal, hogy az I. fejezet alkalmazása során a létrehozatal, vagy megalakítás alatt a csatlakozást kell érteni.

22. § (1) A csatlakozási kezdeményezés tartalmazza

a) a csatlakozással érintett gondozó egyházközség (jogutód) nevét és székhelyét,

b) a csatlakozni kívánó egyházközség (jogelőd) nevét, székhelyét,

c) a csatlakozás okait,

d) a gondozó egyházközséghez csatlakozás javasolt napját (jogutódlás napja), amely egyben a vagyonmérleg-, és vagyonleltár tervezet fordulónapja, és amely nem lehet korábbi, mint az egyházmegyei közgyűlés gondozó egyházközséghez csatlakozásról döntő határozata meghozatalának napját követő naptári hónap első napja.

(2) Nem kell alkalmazni a 15. § (2) bekezdés b), e) és f) pontjait, a 17. § és 18. § rendelkezéseit.

(3) A 11. § (3) bekezdés cc) pontja szerinti szabályzat helyett szabályzat módosítást kell érteni.

III. FEJEZET

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

23. § Az érintett egyházközség elnöksége akadályoztatása, működésképtelensége, vagy hiánya esetén a jelen szabályrendeletben meghatározott feladatait az egyházmegye elnöksége, vagy az általa kijelölt és felügyelt teljes jogú egyháztag látja el.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

24. § Ez a szabályrendelet 2024. december 1-jén lép hatályba.

Molnár János
főgondnok,
a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József
püspök,
a Zsinat lelkeszi elnöke

TARTALOMJEGYZÉK

3/2024. (XI. 20.) Magyarországi Református Egyház zsinati szabályrendelet	1
az új gondozó egyházközség létrehozatala, valamint a meglévő gondozó egyházközséghez csatlakozás szabályairól	1
PREAMBULUM	1
I. FEJEZET	1
ÚJ GONDOZÓ EGYHÁZKÖZSÉG LÉTREHOZATALÁNAK KÖZÖS SZABÁLYAI	1
1. Új gondozó egyházközség létrehozatalának kezdeményezése	1
2. Az egyházközség előzetes döntése	2
3. Az egyházmegyei közgyűlés döntése	4
4. Presbiter, főgondnok, gondnok	5
Presbiterválasztás kitűzése, átmeneti időszakra megbízott presbiterek	5
II. FEJEZET	5
A GONDOZÓ EGYHÁZKÖZSÉGHEZ CSATLAKOZÁS SZABÁLYAI	5
III. FEJEZET	6
EGYÉB RENDELKEZÉSEK	6
IV. FEJEZET	6
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	6